

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

10. Negant Pelagiani gratiam Dei & adiutorium ad singulos actus dari: quo tacitè duo Christianae doctrinae capita convellunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

ut in scriptis suis apertis, modo affirmat ad nihil aliud adhibendas opinetur, nisi ut nobis doctrina etiam divina revelatione aperiator. Hoc enim sensu eos orasse ne intremus in remotionem, quatenus pulsantibus nobis aperiator intelligentia veritatis, ubi discamus quid facere debeamus, idem testatur Augustinus. Atque ista quidem de gratia naturæ, liberi arbitrij, legis, atque doctrinæ, remissionis peccatorum & exempli Christi dicta sufficiant in quibus commendandis hæresis Pelagiana magnopere occupata est. Nunc ulterius quid de vera illa internaque gratia Christi senserint, quæ à Divo Augustino defenditur, & in Catholica Ecclesia concinentibus undique Scripturarum Sanctorum testimonijs prædicatur, paulò diligentius quantum gratiæ auctor dederit, indagandum est. Et primò quidem discutiendum est quid senserint de illa gratia quæ ad singulos actus juxta doctrinam orthodoxam datur, ac necessaria est.

Negant Pelagiani gratiam Dei, & adjutorium ad singulos actus dari: Quo tacite duo Christianæ doctrinæ capita convellunt.

CAPVT DECIMVM.

ITAQUE isti dogmati, quo gratiam naturæ, legis, atque doctrinæ defendunt, aliud arctissime copulatum est: *Gratiam Dei non ad singulos actus dari.* Hoc istis verbis Pelagius coram iudicibus Palestinis obiectum est: *In tertio capitulo scripsisse Celestium gratiam Dei & adjutorium, non ad singulos actus dari sed in libero arbitrio esse, vel in lege atque doctrina.* Qua oppositione seu adversandi particula significatur adjutorium liberi arbitrij legis atque doctrinæ nullo modo illam gratiam esse posse, quæ ad singulos actus datur. Negavit istam doctrinam suam esse Pelagius, planisque verbis anathematizavit eos qui sic tenent. Posteaquam verò Pelagiana hæresis cum suis auctoribus à Papa Zozymo & Concilij Africanis convicta esset atque damnata à Piniano atque à Melania, de sua fide interrogatus accuratius sic professus est: *Anathematizo qui vel sentit vel dicit, gratiam Dei qua Christus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, non solum per singulas horas aut per singula momenta sed etiam per singulos actus nostros non esse necessariam: & qui hanc conatur auferre penas sortuntur æternas.* Quis non putaret ejus hac de re omnes tergiverbationes esse conjunctas? Sed in libris quos edidit pro libero arbitrio, quorum mentionem facit in Epistola quam ad Innocentium Romam misit, nihil aliud sentire monstratur, inquit Augustinus, quam id quod in Palestina Synodo damnasse videbatur. Ita enim ibi disputat ut debeamus habere etiam ista ejus verba suspecta. Etenim duo sunt quæ istis verbis tanquam Catholice veritati contraria simul damnasse videri voluit, eos damnando qui dicerent gratiam Dei non ad singulos actus dari. Vnum est, quod gratia Dei non daretur tunc, seu illo ipso tempore, cum singuli actus ab homine fiunt; alterum, quod gratia Dei non ad singulos ipsos actus, sed ad naturalem tantum possibilitatem adjuvandam detur: Quorum contraria Catholici illis paucis optimèq; libratè verbis asserunt cum dicunt; *gratiam Dei ad singulos actus dari: ut suo loco demonstrabitur.*

A Pelagius igitur neutrum sincerè, ut facere debebat anathematizando damnavit. Non primum: nam hoc ipso quo in sola legis atque doctrinæ gratia, vel etiam remissionis asserenda perstitit, re ipsa negat tunc adjutorium Dei tribui cum singuli actus fiunt, quantumcumque gratiam ad singulas horas, momenta actusque necessariam esse fateatur. Nam remissio peccatorum semel in baptismo data est, nec ad singulos actus aut momenta repetitur. Lex etiam atque doctrina cum semel hominis animum imbuendo fugaverit ignorantiam non ad singulos actus iterari debet. Non igitur ista tria illud adjutorium esse possunt, quod secundum Catholicam fidem in precibus Ecclesiæ manifestatam ad singulos actus datur, sed ad multos actus illa semel data sufficiunt. Neque satis est si dixerimus remissionem peccati semel datam; legem item, doctrinamque semel prædicatam animoque susceptam ad singulos actus posse roborando hominem dirigendoque concurrere. Non enim ille Catholice doctrinæ sensus est, sed novam distinctamque gratiam quæ precibus impetrari solet, atque ante data nondum fuerat, ad singulos actus esse necessariam. Hunc enim illius doctrinæ sensum tantquam indubitatum cum Pelagius intelligeret, etiam remissionis ac doctrinæ gratiam eo detorquebat, ut novi aliquid homini ad actus singulos conferretur. Quod quo sensu fieret, vel fieri posset à Pelagio, de singulis ostendit Augustinus. De gratia remissionis quidem, dicendo; *Ideo eam per singulas horas, per singula momenta, & per actus singulos necessariam, ut semper in memoria retinentes & remissentes dimissa nobis esse peccata, non peccemus ulterius, adiuti non aliqua subministratioe virtutis, sed viribus propria voluntatis, quid sibi remissione peccatorum præstitum fuerit PER ACTVS SINGVLOS RECORDANTIS.* De gratia verò legis doctrinæ Christianæ, qua & Christi exemplum comprehenditur: *Possunt, inquit, etiam ad hoc ista verba conaptare, ut dicant per singula momenta, per singulos actus necessariam nobis esse huiusmodi gratiam, id est, ut in*

Epist. 143.

Lib. de gestu Pelag. c. 14 & 35.

Ibid.

Lib. de grat. Christi c. 2.

Ibid. cap. 3.

Lib. de grat. Christi c. 2.

Ibid.

ut in omni conversatione nostra intueamur Dominica
 conversationis exemplum. Et alio in loco cum Pe-
 lagius nos in omnibus bonis operibus divino
 semper auxilio adiuvari fateretur: Si queras, in-
 quit, cur dixerit, SEMPER, poterit respondere, quia
 dictum est, & in lege eius meditabitur die ac nocte.
 Vides, arbitror, singula Pelagij suffugia, qui-
 bus gratiam Dei ad singulos actus exponit
 dari, eo nimirum tendere, ut aliquid non ha-
 bituale & permanens singulis operibus osten-
 datur influere, ut de habituali gratia à non-
 nullis dici solet; sed remissionem per singulos
 actus recordatione, exempli Domini in om-
 ni conversatione nostra intuitum, Legis Do-
 mini meditationem die ac nocte, Novum scilicet
 aliquid inculcat & actuale, quod non nisi
 cum singuli actus eliciuntur per illas gratias
 Pelagianas detur.

Neque minus sincere etiam illud alterum
 de sola naturali possibilitate non ipsis actibus
 singulis per gratiam adjuvando ut Catholica
 doctrina tenet, anathematizando Pelagius re-
 probavit. Nam in postremo opere quod pro li-
 beri arbitrij defensione scriptum diximus, so-
 lam possibilitatem non actus singulos Dei gra-
 tia adjuvari, aperte proficitur & accurate do-
 cet. Cum enim tria ista, Possesse justum esse seu
 recte vivere, Velle atque Esse distinxisset; & Possesse
 in natura quam Deus dedit, Velle, in arbitrio,
 Esse in effectu seu in opere ipso collocasset, ita
 videlicet ut primum ad solum Deum, duo
 vero reliqua ad ipsum hominem referrentur,
 tandem inferendo colligit: Ergo in voluntate &
 opere bono laus hominis est, imò & hominis & Dei
 qui ipsius voluntati & operis possibilitatem dedit,
 qui que ipsam possibilitatem gratia sua adjuvat semper
 auxilio. Et paulò inferius: Ut generaliter univer-
 sa complectar, quod possumus omne bonum facere,
 dicere, cogitare, illius est qui hoc posse donavit, qui
 hoc posse adjuvat, quod verò bene vel agimus vel loqui-
 mur vel cogitamus nostrum est. Ecce adiutorium
 solius possibilitatis in officina Pelagiana fabri-
 catum, non voluntatis aut operis, quod in Catho-

lica Ecclesia commendari solet. Sic enim ac-
 cepit ea Pelagij verba, sic explicuit sen-
 tentiam eius Augustinus: Cum tria Pelagius
 constituat atque distinguat quibus mandata divina
 dicunt impleri, possibilitatem, voluntatem & actionem:
 possibilitatem scilicet qua potest homo esse iustus, hoc
 est iustum opus facere, Voluntatem qua vult esse ius-
 tus, Actionem qua iustus est; horum trium primum,
 id est possibilitatem dicitur à creatore natu-
 rae nec esse in nostra potestate. sed eam nos habere,
 etiam si nolimus: Duo vero reliqua, id est, voluntatem
 & actionem nostra esse asserit, atque ita nobis
 tribuit ut non nisi à nobis esse contendat. Denique
 gratia Dei non ista duo que nostra omnino vult esse,
 id est, voluntatem & actionem; sed illam que in po-
 testate nostra non est, & nobis ex Deo est, id est, pos-
 sibilitatem perhibet adjuvari; tanquam illa que no-
 stra sunt, id est, voluntas & actio tam sint valentia
 ad declinandum à malo & faciendum bonum ut divino
 adiutorio non indigeant: illud verò quod nobis ex
 Deo est, hoc est, possibilitatem tam sit invalidum ut sem-
 per gratia adjuvetur auxilio. Et iterum paulò
 post inter posita Pelagij verba: Possibilitatem,
 inquit, voluntatem, actionem, tanta subtilitate cu-
 ravit distinguere, ut quando eoque legimus vel audi-
 mus divina gratia adiutorium consistere, sive in lege at-
 que doctrina, sive ubi libet constituat, sciamus quid lo-
 quatur, nec haeremus, aliter eum intelligendo quam
 sentit. Scire quippe debemus quod nec voluntatem no-
 stram nec actionem divino adjuvari credit auxilio, sed
 solam possibilitatem voluntatis atque operis, quam
 solum in his tribus nos habere asserit ex Deo: tan-
 quam hoc sit infirmum quod ipse Deus posuit in na-
 tura, cetera vero duo que nostra esse voluit ita sunt
 firma & fortia & sibi sufficientia, ut nullo indigeant
 eius auxilio: & ideo non adjuvet ut velimus, non
 adjuvet ut agamus, sed tantummodo adjuvet ut velle
 & agere valeamus. Ecce totum sensum Pelagij
 Augustini verbis diligenter expressum quem
 & paulò ante initio libri ac tandem in fine, ut
 omnium dubitationis nebula abstergetur ab eo-
 dem in eandem planè sententiam late dedu-
 ctum videre licet.

Quid sit adiutorium possibilitatis, & adiutorium voluntatis
 & actionis: & quatuor utriusque differentia.

CAPVT XI.

QVOD autem inter adiutorium pos-
 sibilitatis & adiutorium voluntatis
 atque actionis sit discriminis operæ
 pretium est paulò diligentius discu-
 tere, ut Pelagianorum sententia accuratius
 intelligatur.

Adiutorium Possibilitatis, sicut nomen ipsum
 præ se fert, non est aliud quam adiutorium
 quo possibilitas, ut Pelagius loqui solet, hoc
 est potentia adjuvatur & roboratur, ut vel
 omnino possit, vel facilius possit velle vel age-
 re. Datur enim ut sit quoddam supplemen-
 tum potentia non satis instructa in actu pri-
 mo ad agendum. Clarè designant hoc verba

tum Pelagij tum Augustini superiori capite
 allegata.

Adiutorium voluntatis & actionis est illud,
 quo ipsa voluntas, hoc est volitio, & actio ita
 juvantur seu promoventur ut in actu secundo
 fiant. Nam Augustinus illud auxilium ita
 solet exprimere ut dicat esse auxilium quo fit,
 ut velimus & agamus: non quasi tantum eo sine
 adhiberetur, ut voluntas & actio consequan-
 tur, sed quia per illud fit ut re ipsa consequan-
 tur. Ita videlicet ut ista particula (re ipsa) non
 significet finem tantum sed effectum. Nam et-
 jam adiutorium possibilitatis eo sine adhibe-
 tur ut velimus & agamus sicut & ipsa possi-
 bilitas